



**PERHE:** Perhepäivähoitaja Anu, 34, ja muuttofirmassa työskentelevä Matti, 33, Loukiainen. Lapset: Greta, 3, Fanny, 5, ja Edith, 7.  
**TAVOITE:** Oma trampoliini.  
**TOTEUTUS:** Lapset säästivät koko summan itse muun muassa pyytämällä sukulaisia antamaan karkkilahjat rahana ja luopumalla Zhu Zhu Petsien ostamisesta.

# Säästä unelma todeksi

Yhdessä perheessä se oli trampoliini, toisessa ylellinen risteily. Se tavoite, jota varten jaksettiin pitää ruokabudjetti kurissa tai jättää lauantaikarkit ostamatta. Lue, miten perheet onnistuivat ja poimi säästövinkeksi itsellesi.

ANNA PIHLAJANIEMI KUVAT JAAKKO LUKUMAA

## Karkkien sijaan rahakuoria

”Viime keväänä naapureiden pihalle alkoi putkahdella trampoliineja ja lapset innostuivat ruinaamaan sellaista. Olimme juuri ostaneet tytöille potkulaudat, joten emme halunneet hankkia toista asiaa heti perään. Eikä sellaiseen olisi ollut varaa. Päätimme, että lapset saavat itse säästää rahat, jos tahtovat trampoliiniin.

Kutsuimme tytöt olohuoneeseen ja sanoimme, ettei aina ole itsestään selvää, että saa kaiken, minkä tahtoo. Tavoitteiden eteen on oltava valmis tekemään työtä ja uhrauksia.

Lapset suhtautuivat asiaan yllättävän mutkattomasti, kukaan ei napissut. Se johtui varmasti siitä, että perustelimme asian hyvin emmekä vain ilmoittaneet, että näin tehdään.

Seuraavaksi kerroimme asiasta tutuille ja sukulaisille: lapset eivät enää halua karkkipusseja ja jätskirahoja, vaan meillä on nyt säästöprojekti. Aikaisemmin kylään menessämme lapsille oli ostettu jotain pientä, mutta nyt siellä odotti seteli kirjekuoresa. Rahat siirrettiin sitten hyvässä yhteisymmärryksessä Anun lompakkoon.

Kun tytöt kaupassa silittelivät toiveikkaina Zhu Zhu Petsejä, juttelimme yhdessä, että ensin keskitytään säästämään ja leluun vuoro on ehkä joskus myöhemmin.

Kesän loputtua kasassa oli 220 euroa. Trampoliini ostetaan keväällä. Isän kanssa on jo katseltu netistä eri malleja ja vertailtu hintoja. Samalla on myös juteltu siitä, että kaikkein halvinta ei välttämättä kannata ostaa, sillä se saattaa hajota helposti.

Joistakin tuntuu varmasti epäuskottavalta, että tytöt suhtautuivat säästämiseen näin mukisematta. Tai sitten se ärsyttää. Me olemme halunneet opettaa lapsille, että on ihanaa unelmoida, mutta unelmien toteutus ei tapahdu sormia napsauttamalla.

Leluosastollakin voi käydä vain katselemassa ja haaveilemassa, mutta ei siellä heittäydytä maahan itkemään ja huutamaan siksi, ettei voi ostaa kaikkea mahdollista. Jos jollain muulla on joku kiva asia, ei voi heti saada samaa, mutta voi pyrkiä omilla toimiltaan siihen, että saisi sen joskus.

Päätökset pitää selittää ja käsitellä. On tärkeää, että me vanhemmat olemme yhteisrintamassa eikä toinen anna periksi helpommin. Jos joudumme neuvottelemaan asioista tyttöjen kuullen, puhumme englantia.

Oikeastaan lapset ovat opettaneet meitä säästämään enemmän kuin me lapsia. Opimme venyttämään penniä vasta heidän myönteään, kun oli pakko.

Aikaisemmin tili saattoi olla tyhjä ennen palkkapäivää. Nykyään kysymme toistemme mielipidettä, oli kyse sitten parin tai parinsadan euron hankinnasta. Se hillitsee heräteostoksia; toinen on ikään kuin se järjen ääni.

Monipuolisesta ja terveellisestä ruuasta emme tingi, emmekä perheen yhteisestä

”Oikeastaan lapset ovat opettaneet meitä säästämään enemmän kuin me lapsia.”

ajasta. Matkustaakin voimme, kun teemme sen suunnitelmallisesti. Viime kesänä menimme Puuhamaahan, kun kuulimme, että sinne saa ottaa omat eväät.

Seuraavaksi tytöt halusivat Disneylandiin. Olemme sanoneet, että sitä varten täytyy säästää vielä enemmän, mutta ehkä se joskus onnistuu.

Tätä tavoitetta varten lipaston päällä on jokaisen tytön oma suuri säästölipas ja yksi perheen yhteinen. Niihin säilötään hampaskeijulta saadut rahat ja vanhemmilta satunnaisesti kauppareissulla kinutut pikkukolikot.”

### NÄIN ME HOIDAMME TALOUTTAMME

- 2/3 suomalaisista kokee taloutensa olevan hallinnassa.
- 20 prosenttia on kuluttanut koko palkkansa kuun lopussa. Erityisesti nuorilla ja lapsiperheillä kaikki, mikä tulee, myös menee.
- Joka kymmenes on saanut maksumuistutuksia.
- Valtaosa suomalaisista suunnittelee raha-asioitaan alle vuoden aikajännteellä.
- 37 % alle 40 000 euroa vuodessa tienaavista suunnittelee raha-asioitaan alle kolmen kuukauden jaksoissa.
- Naisista 35–49-vuotiaat olivat suunnitelmallisimpia, heistä 25 % suunnittelee talouttaan yli kahden vuoden tähtäimellä.
- Ihmiset halusivat säästää enemmän kuin mihin pystyivät.
- Itseään säästäjänä pitävissä on enemmän naisia ja itseään sijoittajana pitävissä nuoria miehiä.
- Suomalaiset kertovat säästävänsä etenkin yllättävien rahatarpeiden varalle, lomamatkoihin ja kodin hankintoihin.
- 2/3 suomalaisista pitää tärkeänä säästämistä eläkepäivien varalle, mutta yli puolet kokee, ettei ole varautunut riittävän hyvin.
- 63 % ihmisistä on käyttänyt talouden seurantaan ja suunnitteluun kynää ja paperia, 37 % tiliotetta ja 34 % excel-taulukkoa.

Lähteet: Säästöpankki, Nordea, OP-Pohjola, Balancion



**PERHE:** Merkonomiopiskelija Johanna Kuusinen, 33, ja LVI-tekniikko Mika Paasonen, 37. Lapset: Anselmi, 2, Eemeli, 5, ja Amanda, 7.  
**TAVOITE:** Ruotsin-risteily kerran vuodessa.  
**TOTEUTUS:** Tingimme ruokamenoista, ja kukin lapsi saa vain yhden lelun joululahjaksi.

## Kauppaan vain kahdesti viikossa

”Meille arki on valintoja täynnä: risteilymatkamme tarkoittaa luopumista jostain muusta, ja olemme valmiita siihen. Koska tuloja ei ole paljon, olemme karsineet ruokamenoit mahdollisimman pieniksi. Ruoasta on helpoin säästää.

Käymme kaupassa vain keskiviikkoisin ja lauantaisin. Ostoskärryyn lastataan halpoja perusruokia valmiin listan mukaisesti.

Yleensä syömmme jauhelihaa ja tonnikalaa, lohta ostamme joskus juhlapäivinä. Kerralla ostoksiin kuluu viitisenkymmentä euroa.

Alamme säästää jouluristeilyä varten viimeistään kesän lopulla, satasten kuussa. Siirrämmme summan aina suoraan laivayhtiön tilille. Jos rahat olisivat käyttötillillä, ne tulisi tuhlettua aika nopeasti.

Commodore-luokan hieno hytti, jonka aina valitsimme, maksaa noin 700 euroa. Jos saamme säästettyä yli hytin hinnan, voimme ottaa mukaan vähän enemmän käyttörahaa.

Meille on tärkeää tietää, että kun olemme laivalla, kaikki on maksettu etukäteen ja raha riittää ruokaan vielä senkin jälkeen, kun on palattu kotiin. Risteilyllä valitsimme aina seisovan pöydän, ravintoloissa on niin pienet annokset. Haluamme syödä tarpeeksi, sillä muulloin emme käy ravintoloissa.

Parasta laivalla on jouluihin tunnelma ja hytin suuri koko. Ja se, ettei tarvitse stressata mistään.

Sekin on kiva, että jouluaattona Tukholman BR-lehukaupassa on yleensä alennusmyynti. Jokainen lapsi saa valita sieltä yhden lelun, se on heidän joululahjansa.

Lapset tietävät, että meillä ruoka on tavallista, eikä leluja saada joulun lisäksi kuin syntymäpäivälahjaksi, silloinkin vain yksi. He ovat tottuneet arjen niukkuuteen eivätkä osaa odottaa muuta.

Säästämistä sinänsä he eivät ymmärrä. Eiväthän tämän ikäiset lapset voi vielä hahmot-

taa, että säästetään jotakin tiettyä tavoitetta varten, kun ajan kulumistakin on vaikea tajuta. Emme uskalla puhua risteilystä heille ennen kuin vähän ennen lähtöä. Muuten he olisivat heti pakkaamassa tavaroita.

Olemme kuulleet, että aika monet maksavat lapsilleen esimerkiksi roskapussin viemisestä. Se tuntuu älyttömältä. Eihän vanhemmillekaan makseta siitä, että he tekevät kotitöitä. Jos lapset alkavat vaatia viikkorahaa, vastaamme, että ostamme heille karkit ja sipsit lauantaisin ja sen pitäisi riittää.

Lasten vaatteista emme sen sijaan tingi. Talvihaalareiksi hankimme aina Reimatecit. Ei kannata ostaa halpaa vaan laatua, joka kestää seuraavallekin käyttäjälle.

Jos meillä olisi esimerkiksi tuhat euroa enemmän rahaa käytössä kuukausittain, elämä ja ostostottumukset tuskin muuttuisivat. Ehkä raha jäisi säästöön. Menisimme varmasti joka tapauksessa jouluisin risteilylle.”

# Säästäjän ABC

ANNA TOMMOLA

Tuntuuko, että tili hupenee kuin varkain?

Ota talous takaisin hallintaasi.

Netti tarjoaa apua, jos paperi ja kynä eivät riitä.

## A Selvitä tulot ja menot.

Pidä kirjaa taludestasi – ainakin koejakson ajan. Oma perstuntuma rahan käytöstä ei aina vastaa todellisuutta, ja riidatkin vähenevät, kun rahasta ei tarvitse neuvotella mutu-pohjalta.

Kynä ja paperi riittävät jo pitkälle. Yksinkertaisimmillaan talouden seuranta on menojen laskemista laskujen ja kauppakuittien perusteella – tosin se on sitä työlämpää, mitä vilkkaampaa perheen rahaliikenne on.

Esimerkkejä kirjanpidosta löytyy velkaongelmista kärsiville suunnatun Omille jaloille -projektin sivuilta: [omillejaloille.fi](http://omillejaloille.fi) > Tuen tarvisijoille > Oman talouden suunnitteleminen.

Harrastuneempi tekee excel-taulukon. Hyvät pohjat tulo- ja menoarvion tekemiseen tai kuukausibudjettiin saa tulostetuksi esimerkiksi Marttojen nettisivuilta.

Pankit tarjoavat taloudenhallintaan omia palvelujaan, kuten Osuuspankkien Oma talous, Ålandsbanken Talouteni ja S-pankkien tulojen ja menojen seuranta. Paikallisosuuspankkien [taloudenhallinta.fi](http://taloudenhallinta.fi)-palvelu on avoin muillekin kuin pankin asiakkaille.

Lisäksi on kaupallisia nettipalveluja kuten *Omatalous*, johon tiedot on syötettävä itse, tai *Balancion*, johon voi hakea omat tilitietonsa verkkopankin kautta. Molempiin voi tutustua ilmaiseksi.

## B Mieti, mistä olet valmis tinkimään.

Kun tiedät, mihin rahaa menee, on helpompi arvioida, mistä voisi nipistää. Lähes jokainen yllättyy jostakin kohdasta, kun tarkastelee todellisia menojaan. Kertyykö suklaapatukoista todella noin paljon kuukaudessa? Mitä muuta sillä rahalla tekisi?

Jos mitään yksittäistä rahareikää ei löydy, kokoa säästösuunnitelma pienistä puoroista. Hyviä säästövinkejä arkeen antavat esimerkiksi Martat ja Kuluttajajaliitto:

[Martat.fi](http://Martat.fi) > Neuvot arkeen > Rahat > Säästövinnit

[Raha-asiat.fi](http://Raha-asiat.fi) > Talouden hoito > Näillä vinkeillä voit säästää

## C Ohjaa säästyvä raha varmaan talteen.

Jos kuulut siihen suureen joukkoon, jolta kaikki käytössä oleva raha tuppaa karkaamaan käsistä, siirrä säästöön tarkoitettu raha talteen muualle kuin käyttötillille. Jos pystyt säästämään saman summan kuukausittain, kirjaa tili-siirto säännölliseksi maksuksi tai tee pankin kanssa säästösopimus.

Jos säästät kauemmas tulevaisuuteen, kannattaa harkita pitkäaikaistiliä tai osake- tai rahastosäästämistä.

Pientenkin summien säästäjälle on verkkopankeissa tarjolla apuvälineitä.

Tapiola-pankin virtuaaliseen säästöpossuun voi asettaa säästötavoitteen, aika- taulun ja toistuvan maksusuorituksen. Oma, itse nimetty possu lihoo säästämisen edetessä ja kannustaa käyttäjänsä.

Nordean ePossu-palvelu taas siirtää pankkikorttiosion yhteydessä rahaa toiselle tilille. Säästösumman voi määritellä kiinteäksi, vaikkapa euro per osto, tai se voi olla pyöritys seuraavaan tasasummaan. Jos tilillä ei ole minimisummaa rahaa, siirtoa ei tehdä. Tällainen säästötapo sopii erityisesti niille, joista tuntuu, että aina menee joka euro – pikkuhiluista säästöä kertyy huomaamatta. ■■

## Kulutus paljastuu piirakoista

Suomalaiset mieltävät säästämisen hyveeksi, joka liittyy kontrolliin, harkitsevuuteen ja asiallisuuteen, kertoo Säästöpankin säästämisbarometri. Toisaalta ihmiset kertovat kyselyissä kaipaavansa elämään lisää vapautta ja vähemmän kontrollia.

Uusien teknisten sovellusten avulla on mahdollista seurata ja hallita yhä tarkemmin eri elämäntilanteita: sosiaalista elämää, kunto- lusuoroituksia, omaa taloutta.

Balancion-palveluun voi liittää tili- ja pankki- korttitietonsa. Se jakaa automaattisesti tili- siirrot kategorioihin ja esittää rahan liikkeit havainnollisina piirakoina ja pylväinä.

Mutta katoaako elämästä rentous ja nautinto, jos satunnaiset kahvilakäynnit paljastuvat omana syyllistävänä sarakeenaan?

–Omien raha-asioiden seuraamisessa ei ole kyse niinkään kulutuksen kontrolloinnista vaan kuluttamisesta siihen, mitä arvostaa, sanoo Balancionin toimitusjohtaja **Jussi Muurikainen**.

Muurikainen tietää, mistä puhuu. Kymmen- sen vuotta sitten, kun palvelua alettiin ideoida, hänen oma rahankäyttönsä oli holtitonta.

–Ajelin taksilla huoletta, ja parkkisakkoja- kin kertyi.

Kun talouden seuranta kiistattomasti osoit- taa, miten iso lasku piittaamattomasta pysä- köinnistä oikeasti vuodessa kertyy, se kannus- taa muuttamaan käytöstä.

Palvelua jo testivaiheessa käyttänyt per- heenisä **Toni Puhakka** havahtui siihen, miten huoltoasemalla valui euroja heräteostoksiin.

–Ostin aina tankatessani kupin kahvia. Jos menin sinne nälkäisenä, tuli otettua jotain syötävääkin. Nyt voin käyttää tästä säästy- neen rahan vaikka musiikkiharrastukseeni.

Balancioniin voi myös kirjata tavoitteita, joita varten säästää, ja seurata niiden toteutumista.

### LUKUVINKKI!

#### TESEKAA ENERGIANKULUTUS

Sähköä ja lämpöä säästämällä voi säästää myös tuntuvasti rahaa – jopa satoja euroja vuodessa, lupaa tämä havainnollinen opas. Kirja esittelee pieniä ja isompiakin keinoja ku- tistaa energian kulutusta: vanhan talon voi re- montoida energiapihiksi, mutta myös uudessa kerrostalossa sähkölaskun voi jopa puolittaa vain säättämällä ilmanvaihtolaitteen oikein.

■ Jussi Laitinen: Pieni suuri energiakirja. Opas energiatehokkaaseen asumiseen. Into.